

Email: eka@holb.dk

Holbæk Kommune
Att. Direktør Erik Kjærgaard Andersen
Jernbanevej 6
4300 Holbæk

19. november 2019
Ref. 24467/CRL/AEJ

Påtænkt etablering af svinebrug på adressen Løserupvej 55, 4300 Holbæk

Miljøforeningen Tuse Næs har anmodet mig om at varetage foreningens interesser i anledning af den påtænkte udvidelse af svinebedriften på adressen Løserupvej 55, 4300 Holbæk. Al fremtidig korrespondance om sagen, herunder den forventede endelige ansøgning om udvidelse af svinebruget, bedes derfor rettet til mig.

Miljøforeningen Tuse Næs ser med stor bekymring på den ansøgte udvidelse af bedriften på Løserupvej 55 fra 147 dyreenheder til hele 960 dyreenheder, dvs. at der etableres en mere end 6 gange så stor bedrift målt på antal dyreenheder.

En sådan udvidelse af en bedrift kan selvsagt medføre en væsentligt ændret påvirkning på de omkringliggende arealer.

Holbæk Kommune har en særlig og EU-lovfæstet forpligtelse til at passe på kommunens naturområder, herunder i særdeleshed Natura 2000-området ved Udby Vig.

På baggrund af Holbæk Kommunes EU-retlige forpligtelser, vil godkendelse af den påtænkte udvidelse af svinebruget på Løserupvej 55 være **ulovlig**.

Ved behandlingen af den endelige ansøgning om udvidelse af svinebruget, der forventes at indkomme til kommunen, skal jeg derfor opfordre Holbæk Kommune til at holde følgende for øje:

- at Holbæk Kommune er forpligtet til at foretage en konkret konsekvensvurdering af den påtænkte udvidelse af svinebruget, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3,
- at Holbæk Kommune ikke er forpligtet eller berettiget til at godkende den påtænkte udvidelse af svinebruget alene ud fra de grænseværdier for emission af næringsstoffer, der fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3,
- at en godkendelse af den påtænkte udvidelse forudsætter, at det med fuldstændige, præcise og endelige konklusioner og ud fra et videnskabeligt synspunkt kan fastslås uden rimelig tvivl, at Udby Vig opretholdes i en gunstig bevaringstilstand, og at udvidelsen af svinebruget hverken i sig selv eller sammen med andre påvirkninger ændrer på dette,

- at Naturstyrelsen allerede har vurderet, at dele af Udby Vig er i ugunstig bevaringstilstand grundet næringsstoffer, og er derfor er behov for begrænsning af den skadelige næringsstofudledning for at opnå gunstig bevaringstilstand i Natura 2000-området, og
- at Holbæk Kommune på grundlag af det ovenstående ikke lovligt kan imødekomme en ansøgning om udvidelse af Svinebruget på Løserupvej 55, hvis tilladelsen indebærer udledning af næringsstoffer i nogen form Udby Vig-området.

Derfor bør Holbæk Kommune meddele afslag på den ansøgte udvidelse af svinebruget på Løserupvej 55, når den endelige ansøgning om godkendelse indkommer.

Natura 2000-området Udby Vig

Udby Vig er udpeget som Natura 2000-område i medfør af EU's habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter).

I Naturstyrelsens Natura 2000 basisanalyse 2016-2021 for Udby Vig (**bilag 1**) er området vurderet, ligesom der er foretaget en analyse af hvilke konkrete faktorer, der kan true Udby Vigs overvejende gunstige tilstand. Om indvirkningen af landbrugsdrift anføres det på side 30-32:

Direkte påvirkning fra landbrugsdrift på tilstødende arealer

Intensiv landbrugsdrift på arealer, der grænser lige op til naturarealer kan indebære en negativ påvirkning af naturindholdet i randområdet som følge af afdrift/udskylning af overskud af gødning eller sprøjtemidler. Forøget næringsindhold kan medføre, at naturtypens karakteristiske arter udkonkurreres af højt voksende arter, der favoriseres af det forøgede næringsindhold. Direkte tilførsel på naturarealet har samme effekt.

...

Det ses at områdets strandenge (1330) vurderes ikke at være negativt påvirket af næringsberigelse fra landbrugsdriften på tilstødende arealer.

Derimod vurderes halvdelen af områdets areal med surt overdrev at være meget påvirket. Den resterende halvdel ligger op til skov og vurderes upåvirket af næringsstof fra naboarealet.

En meget stor del af områdets rigkær (7230) og tidvist våde enge (6410) har nogen påvirkning af næringsstoffer fra landbrugsdriften på tilstødende arealer.

Det fremgår således klart, at Udby Vig allerede nu er vurderet belastet af næringsstofemissioner fra omliggende landbrugsdrift.

Det ovennævnte uddrag skal også ses i lyset af, at det på s. 22 står angivet, et surt overdrev beliggende inden for Natura 2000-området har fået "betydeligt ringere tilstand" siden den seneste kortlægning. Årsagen hertil er ifølge analysen tilgroning – dvs. at planter der trives i et næringsrigt miljø overtager området.

På baggrund af det ovenstående står det klart, at Naturstyrelsen allerede har konstateret en negativ påvirkning af Udby Vig som følge af emission af næringsstoffer.

At Udby Vig allerede er udsat for en væsentlig negativ påvirkning som følge af næringsstoffer bekræftes ligeledes af Miljøforeningen Tuse Næs' egne undersøgelser udført af Gunni Ærtebjerg (pensioneret seniorrådgiver ved Danmarks Miljøundersøgelser) og Kirsten Thomsen (pensioneret biologilærer), jf. således **bilag 2**.

Den negative påvirkning er opstået på trods af, at Holbæk kommune i den nugældende miljøgodkendelse af svinebruget på Løserupvej 55 vurderede, at det sure overdrev ikke ville blive påvirket (godkendelsens side 31):

Der ligger ikke andre husdyrbrug i nærheden, som gør, at der skal opereres med kumulation. Derfor vil beskyttelsesniveauet være en maximal totaldeposition på 0,7 kg N/ha/år.

Det vurderes, at der ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-området, da den totale afsætning på 0,1 kg N/ha/år til det sure overdrev (6230) ligger under beskyttelsesniveauet på 0,7 kg N/ha/år. Det vurderes endvidere, at rigkæret ikke påvirkes væsentlig negativt, eftersom der ikke kan beregnes nogen afsætning til området.

Som det fremgår, kan det således lægges til grund som et faktum, at der allerede sker en væsentlig emission af næringsstoffer til Natura 2000-området Udby Vig, med den konsekvens at området bliver negativt påvirket.

Det danske regelgrundlag

Ansøgningen om udvidelse af svinebruget blev oprindeligt indgivet den 26. juli 2017. Ansøgningen er sidenhen blevet revideret, men den er efter det oplyste ikke tilbagekaldt.

Som følge heraf er udgangspunktet, at de lovændringer, der trådte i kraft 1. august 2017 og 1. januar 2018, ikke finder anvendelse anvendelse på ansøgningen.

Med andre ord skal ansøgningen behandles efter lov 2009-12-04 nr. 1486 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som ændret ved L 2010-05-11 nr. 484, L 2011-02-23 nr. 122, L 2011-04-27 nr. 341, L 2011-12-21 nr. 1273, L 2012-05-23 nr. 446, L 2012-06-18 nr. 580, L 2014-01-28 nr. 86, L 2016-02-16 nr. 132, L 2016-05-18 nr. 427 og L 2016-12-27 nr. 1715 – medmindre den senere tilbagekaldes og genfremsendes, eller at der forløber så længe, at ansøgningen må overgå til behandling efter nyere regler.

Derudover skal ansøgningen behandles efter Bekendtgørelse 2017-02-28 nr. 211 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, herefter kaldet "Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen 2017".

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen 2017 § 13, stk. 5, regulerer kommunens handlerum i relation til ammoniakpåvirkninger fra stald- og lageranlæg:

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal meddele afslag, hvis de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3 eller vilkårsfastsættelse, jf. stk. 2, ikke kan forhindre skade på internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede arter i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Med andre ord følger det direkte af bekendtgørelsen, at Holbæk Kommune ikke er berettiget eller forpligtet til ukritisk at følge de emissionsniveauer, der følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Eksempelvis er der Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen 2017 såvel som den nugældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse fastsat faste tærskelværdier for, hvornår et Natura 2000-område eksempelvis anses for påvirket af tilledning af næringsstoffer fra stald- og lageranlæg.

I bilag 3 til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen 2017 modificeres bekendtgørelsen imidlertid med en bevisbyrde-regel, som de facto vanskeliggør kommunens muligheder for at meddele afslag til ansøgninger, hvor emissionerne ligger under beskyttelsesniveauerne i bilag 3:

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Kommunalbestyrelsen kan derfor kun kan give afslag i en situation, hvor det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af dette naturområde, selvom beskyttelsesniveauet i denne bekendtgørelse er overholdt.

Med andre ord medfører bilag 3 reelt, at kommunen som udgangspunkt skal godkende ammoniakdeposition, der ligger inden for beskyttelsesniveauerne i bilag 3, medmindre der foreligger konkret dokumentation for, at et Natura 2000-område lider skade ved emissionen husdyrbruget.

I den nugældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse er retstilstanden den samme, idet dokumentationskravet dog er indført direkte i bekendtgørelsens § 36, stk. 7, og der er foretaget ændringer i grænserne for ammoniakemission.

Forskellen på valget af regler, sagen skal behandles efter, angår således navnlig de tærskelværdier de to versioner af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen indeholder.

Det EU-retlige regelgrundlag

Holbæk Kommune er i medfør af husdyrbrugsloven og habitatdirektivet forpligtet til at konsekvensvurdere en udvidelse af svinebruget på Løserupvej 55.

Som anført ovenfor, følger det imidlertid af bilag 3 til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen 2017, at kommunen kun kan give afslag på en ansøgning om godkendelse, hvis det konkret dokumenteres, at bekendtgørelsens tærskelværdier ikke i tilstrækkelig grad beskytter Natura 2000-områder.

Det er min klare opfattelse, at den danske husdyrbruglov og tilhørende bekendtgørelser er i strid med habitatdirektivet artikel 6, stk. 3, for så vidt angår påvirkningen af Natura 2000-områder.

Dette begrundes navnlig i, at de tærskelværdier, som kommunerne pålægges at lægge til grund for deres miljøgodkendelser af husdyrbrug, ikke er konsekvensvurderet. Som følge heraf kan kommunerne ikke pålægges at anvende bevisbyrde-reglen i bilag 3, i henhold til hvilken det kræver dokumentation at fravige tærskelværdierne.

Det følger således af EU-domstolens dom i de forenede sager C-293/17 og C-294/17 (**bilag 3**), at standardiserede tærskelværdier for næringsstofemissioner, som er fastsat i national lovgivning, **ikke** lever op til habitatdirektivets krav, medmindre tærskelværdierne er vurderet efter habitatdirektivet (uddrag af præmis 109, 112, 114 og 118):

Domstolen har allerede fastslået, at en medlemsstat, når den indfører en godkendelsesordning, der ikke indebærer en bedømmelse af risikoen bl.a. på grundlag af kendetegn og miljømæssige forhold ved den pågældende lokalitet, skal godtgøre, at de bestemmelser, den har vedtaget, gør det muligt på grundlag af objektive kriterier at udelukke, at enhver plan eller ethvert projekt, der er undergivet denne godkendelsesordning, påvirker et Natura 2000-område væsentligt, i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter. Det kan nemlig udledes af habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, at de kompetente nationale myndigheder udelukkende kan undlade at foretage en vurdering af virkningerne af en plan eller et projekt, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et Natura 2000-områdes forvaltning, såfremt det på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at planen eller projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter påvirker den pågældende lokalitet væsentligt (jf. i denne retning dom af 26.5.2011, Kommissionen mod Belgien, C-538/09, EU:C:2011:349, præmis 52 og 53 og den deri nævnte retspraksis).

...

På baggrund af ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål i sag C-294/17 besvares med, at habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national programmatisk ordning som den i hovedsagen omhandlede, der fritager visse projekter, der ikke når en vis tærskelværdi eller ikke overskrider en vis grænseværdi med hensyn til kvælstofaflejringer, fra kravet om at opnå en individuel godkendelse, når den nationale ret har sikret sig, at den »passende vurdering« som omhandlet i denne bestemmelse, der forinden er blevet gennemført, opfylder kriteriet om, at der ikke foreligger nogen rimelig videnskabelig tvivl med hensyn til, at ingen af disse planer eller projekter har skadelige virkninger på lokaliteternes integritet.

...

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, kan således ikke give en medlemsstat adgang til at vedtage nationale bestemmelser, der generelt undtager bestemte former for planer og projekter fra forpligtelsen om en vurdering af deres virkninger på lokaliteten (jf. i denne retning dom af 26.5.2011, Kommissionen mod Belgien, C-538/09, EU:C:2011:349, præmis 41-43 og den deri nævnte retspraksis).

...

Som generaladvokaten ligeledes har anført i punkt 146, 147 og 150 i forslaget til afgørelse, synes skadelige virkninger ved de i hovedsagen omhandlede projekter på lokaliteternes integritet under disse omstændigheder ikke at kunne udelukkes ud over enhver rimelig videnskabelig tvivl, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve. (understreget her)

Selvom sagen konkret vedrørte udbringning af gødning (arealregulering), kan konklusionerne også overføres til anlægsreguleringen, eftersom dommen udtaler sig generelt om mulighederne for at afskære en konkret vurdering af indvirkningerne på et Natura 2000-område ved at fastsætte tærskelværdier.

Professor, dr. jur., Peter Pagh har i artiklen trykt i U.2019B.139 (**bilag 4**), analyseret den ovennævnte dom:

Baggrunden for C-293 & 294/17 var, at Holland grundet problemer med kvælstofaflejringer fra landbruget i Natura 2000-områder havde vedtaget generelle normer for gødskning og græsning med henblik på at bevare og genopbygge Natura 2000-områder og samtidigt sikre landbrugsdriften kan fortsætte. Efter reglerne kræves ikke godkendelse af husdyrbrug, som medfører kvælstofaflejring under en bestemt tærskelværdi. To hollandske miljøorganisationer fandt, at ordningen var i strid med habitatdirektivets art. 6, stk. 3, idet de gjorde gældende, at gødskning og græsning måtte anses for et projekt, der kræver tilladelse i hvert enkelt tilfælde efter art. 6, stk. 3. Da den hollandske ordning ligner den danske, indtrådte den danske regering i sagen som biintervenient til støtte for den hollandske regering.note 27

EU-Domstolen gav imidlertid de to miljøorganisationer medhold og udtalte, »at græsning af kvæg og tilførsel af gødning på eller i jorden i nærheden af Natura 2000-områder kan være kvalificeret som »projekt« [efter art. 6, stk. 3], selv i det tilfælde, hvor disse aktiviteter [...] ikke udgør et »projekt« efter VVM-direktivet«. Dette gælder ifølge dommen, også selv om gødskning eller græsning er en tilbagevendende aktivitet, hvis aktiviteten først er påbegyndt, efter at habitatdirektivets art. 6, stk. 3, trådte i kraft, og hvis aktiviteten er påbegyndt tidligere, kan myndigheden efter art. 6, stk. 2, være forpligtet til at gennemføre en konsekvensvurdering, jf. C-399/14. Men herefter fastslog dommen, at art. 6, stk. 3, ikke er til hinder for en generel national ordning, der fritager de enkelte projekter fra godkendelse efter art. 6, stk. 3, når bestemte tærskelværdier er overholdt. Dette kræver, at tærskelværdierne er fastsat på grundlag af en vurdering efter art. 6, stk. 3, og at der herefter ikke er nogen rimelig videnskabelig tvivl om, at gødskning/græsning ikke kan have skadelige virkninger på lokaliteternes integritet med de fastsatte tærskelværdier. Dette krav om videnskabelig sikkerhed forudsætter efter præmis 120, at »objektive omstændigheder gør det muligt med sikkerhed at udelukke enhver mulighed for, at de nævnte projekter, alene eller sammen med andre projekter, kan påvirke disse lokaliteter væsentligt«. Denne vurdering kan ikke tage hensyn til de bevaringsforanstaltninger, som medlemsstaten har vedtaget efter habitatdirektivets art. 6, stk. 1, eller til de forebyggende foranstaltninger mod skadevirkning, som myndighederne har besluttet efter art. 6, stk. 2 (præmis 132).

Dommen må efter min opfattelse føre til, at de standardiserede gødningsnormer og tærskelværdier, der i medfør af husdyrbrugloven og gødningsanvendelsesloven, er fastsat for dansk landbrug, ikke kan opretholdes, da disse normer er vedtaget uden en konsekvensvurdering efter art. 6, stk. 3, og normerne indregner virkning af forebyggende tiltag.note 28

Efter dommen skal der fremover ske konsekvensvurdering forud for tildeling af gødningskvoter til hver enkelt landbrug beliggende i eller i nærheden af Natura 2000-områder, hvilket rejser spørgsmål ved ændringen af husdyrbrugloven i 2017, hvor gødskningsarealer blev adskilt fra miljøgodkendelse af husdyrbrug.note 29

Herudover rejser dommen tvivl om gyldigheden af de hidtidige gødningskvoter, hvilket også kan rejse tvivl om, det er muligt at strafsanktionere overtrædelse af ugyldige gødningsnormer, som det fx er forudsat i UfR 2018.1349 V.

Note 27

Se Miljø- og Fødevareministeriets notat af 6. oktober 2017 til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

Note 28

Se i samme retning: Augustin Garcia-Ureta: Environmental Law and Management, 2018, s. 120. Se tillige Basse: Erhvervsmiljøretten, 2017, s. 353, der på baggrund af sag bl.a. C-98/03 Kommissionen mod Tyskland har argumenteret for, at beskyttelsen efter habitatdirektivets art. 6, stk. 3, ikke kan sikres i generelle regler.

Note 29

Om ændringen af husdyrbrugloven se tillige Thomas Haugsted: MAD 2017.403, hvor der argumenteres for, at lovens opdeling af projektbegrebet næppe er forenelig med VVM-direktivet. (understreget her)

Konsekvensen af dommen er derfor, at Holbæk Kommune hverken er forpligtet af de grænseværdier for næringsstofemissioner, der fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, eller berettiget til ukritisk at lægge disse til grund.

Tværtimod er kommunen forpligtet til at meddele afslag på udvidelse af svinebruget på Løserupvej 55, medmindre kommunen ved en **konkret vurdering har sikret sig**, at udvidelsen ikke skader integriteten af et Natura 2000-område, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.

Holbæk Kommune er nemlig bundet direkte af habitatdirektivet, uanset om Folketinget slet ikke har implementeret direktivet eller har implementeret direktivet mangelfuldt.

Med andre ord har habitatdirektivet direkte virkning i Danmark, jf. således eksempelvis EU-domstolens dom i Waddenzee – C-127/02 (den såkaldte "muslingedom"), præmis 70 (**bilag 5**):

Det femte spørgsmål skal derfor besvares med, at en national ret, når den skal tage stilling til lovligheden af en tilladelse til en plan eller et projekt i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, kan efterprøve, om de grænser, der er fastsat i denne bestemmelse for de kompetente nationale myndigheders skøn, er blevet overholdt, selv om bestemmelsen ikke er blevet gennemført i den pågældende medlemsstats lovgivning til trods for udløbet af den herfor fastsatte frist.

Indholdet af kommunens konsekvensvurdering

Som det fremgår ovenfor, er der evidens for, at der allerede består en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-området i Udby Vig grundet emission af næringsstoffer fra omliggende landbrug.

Holbæk Kommune er derfor forpligtet til at foretage en "passende vurdering" af, om en udvidelse af svinebruget på Løserupvej 55 vil resultere i en sådan tilladning af næringsstoffer, at det med sikkerhed kan siges, at Udby Vig ikke påvirkes negativt.

Kravene til en konsekvensvurdering er bl.a. uddybet i EU-domstolens sag C-461/17 (præmis 33-38) (**bilag 6**):

I henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, indebærer en vurdering af en plan eller et projekts virkning på den berørte lokalitet, at alle de aspekter af denne plan eller dette projekt, som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke bevaringsmålsætningen for lokaliteten, skal identificeres før godkendelsen heraf under hensyn til den bedste videnskabelige viden på området. De kompetente nationale myndigheder giver kun tilladelse til en aktivitet på den beskyttede lokalitet på betingelse af, at de har opnået vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for den pågældende lokalitets integritet. Sådan forholder det sig, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger (dom af 8.11.2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).

Den vurdering, der foretages i henhold til denne bestemmelse, må ikke medføre lakuner og skal indeholde fuldstændige, præcise og endelige konstateringer og konklusioner, der kan fjerne enhver rimelig videnskabelig tvivl for så vidt angår virkningerne af de arbejder, som var påtænkt på det pågældende beskyttede område (dom af 25.7.2018, Grace og Sweetman, C-164/17, EU:C:2018:593, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).

Den omstændighed, at en lokalitets integritet som naturtype ikke skades i den forstand, hvori begrebet er anvendt i habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, andet punktum, forudsætter, at lokaliteten opretholdes i en gunstig bevaringsstatus, hvilket indebærer en varig opretholdelse af de grundlæggende kendetegn ved den berørte lokalitet, der er knyttet til tilstedeværelsen af en naturtype, hvis bevaringsmålsætning har medført, at lokaliteten er blevet udpeget til at blive opført på listen over lokaliteter af fællesskabsbetydning som omhandlet i dette direktiv (dom af 17.4.2018, Kommissionen mod Polen (Białowieżaskoven), C-441/17, EU:C:2018:255, præmis 116 og den deri nævnte retspraksis).

Det er i lyset af disse bevaringsmålsætninger, at omfanget af forpligtelsen til at foretage en vurdering af en plans eller et projekts virkninger på en lokalitet skal fastlægges.

Som anført i denne doms præmis 33 og 34 skal alle de aspekter, der kan påvirke disse målsætninger, identificeres, og eftersom vurderingen skal indeholde fuldstændige, præcise og endelige konstateringer og konklusioner herom, må det fastslås, at alle de levesteder og arter, med hensyn til hvilke lokaliteten er beskyttet, skal identificeres. Den omstændighed, at alle de levesteder og arter, for hvilke området er beskyttet, ikke er blevet identificeret i denne vurdering, indebærer en tilsidesættelse af de ovenfor nævnte krav, og de fjerner dermed ikke som anført af generaladvokaten i punkt 31 i forslaget til afgørelse enhver rimelig videnskabelig tvivl i forhold til skadevirkninger for den beskyttede lokalitets integritet (jf. i denne retning dom af 26.4.2017, Kommissionen mod Tyskland, C-142/16, EU:C:2017:301, præmis 33).

Det skal ligeledes tilføjes, at eftersom det af vurderingen tydeligt skal fremgå, hvorfor de beskyttede levesteder og arter ikke påvirkes, kan det som anført af generaladvokaten i punkt 30 i forslaget til afgørelse i visse tilfælde være tilstrækkeligt at fastslå, at det kun er nogle bestemte beskyttede levesteder og arter på den del af det beskyttede område, som berøres af projektet, der påvirkes, og at de andre beskyttede levesteder og arter på lokaliteten ikke påvirkes. (understreget her)

Med andre ord skal Holbæk Kommune sikre sig, at det med fuldstændige, præcise og endelige konklusioner og ud fra et videnskabeligt synspunkt kan fastslås uden rimelig tvivl, at Udby Vig opretholdes i en gunstig bevaringstilstand, og at udvidelsen af svinebruget hverken i sig selv eller sammen med andre påvirkninger ændrer på dette.

Da Naturstyrelsen allerede har klassificeret en del af Udby Vig som værende i ugunstig bevaringstilstand (moderat og ringe tilstand) grundet næringsstoffer, bør kommunen lægge til grund, at enhver emission af næringsstoffer fra det udvidede svinebrug vil påvirke Natura 2000-området negativt.

Dertil kommer, at det bør lægges til grund, at den allerede gældende miljøgodkendelse ikke kan videreføres, eftersom den tegner et fejlagtigt billede af svinebrugets påvirkning af Natura 2000-området.

Faktum er således, i) at der sker en negativ påvirkning af Natura 2000-området, og ii) at der ikke tidligere er foretaget en konkret miljøvurdering i overensstemmelse med EU-domstolens praksis, som dokumenterer, at svinebruget ikke har del i den negative påvirkning.

Derfor kan Holbæk Kommune ikke lovligt træffe afgørelse om godkendelse på udvidelsen af svinebruget, medmindre udvidelsen dokumenterbart ikke giver anledning til emission af næringsstoffer til Natura 2000-området Udby Vig.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kurt H. Bardeleben', written in a cursive style.

Kurt Helles Bardeleben
advokat